

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ФОНДІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Основною фінансово-правовою проблемою сьогодення є питання Застосування на практиці норм Податкового та Бюджетного кодексів України, що з початку року набули чинності. Особливої уваги потребує питання наповнення місцевих бюджетів у зв'язку зі встановленням Податковим кодексом України нового переліку податків та зборів, що становлять податкову систему та одне із основних джерел формування доходів як державного, так і місцевих бюджетів.

Ми пропонуємо зупинитися на найбільш актуальній проблемі, що пов'язана з вилученням із податкової системи податку з власників транспортних засобів та інших самохідних машин і механізмів та введенням замість нього двох нових податкових платежів. По-перше, це збір за першу реєстрацію транспортного засобу, а по-друге, акцизного податку на нафтопродукти. По суті, такі нововведення є позитивними та враховують багаторічний досвід розвинених країн світу. Сплата такого збору буде залежати від інтенсивності використання автошляхів певним власником транспортного засобу. Кошти від сплати даного збору використовуються на ремонт та будівництво автошляхів України різного рівня.

Згідно з чинним раніше законодавством, такі кошти у відсотковому відношенні формували спеціальні фонди місцевих бюджетів, за рахунок яких проводився ремонт автошляхів. Відповідно до ст. 69 Бюджетного кодексу України до надходжень спеціального фонду місцевих бюджетів належить збір за першу реєстрацію транспортного засобу у відсотковому відношенні щодо бюджетів певного рівня. Акцизний податок формує доходи державного бюджету та бюджет Автономної Республіки Крим. Враховуючи економічну ситуацію сьогодення, можна стверджувати, що наявне різке падіння рівня купівлі автотранспорту, з чим пов'язана сплата збору за першу реєстрацію транспортного засобу, тоді як інтенсивність використання автошляхів не зменшується. Таким чином, наповнення державного бюджету збільшується за рахунок акцизного податку, а доходи місцевих бюджетів різко скорочуються. Про це свідчить публічна статистична інформація.

У репортажі з розширеного засідання асоціації міст України від 03.03.2011 р. повідомляється, що «скасуванням транспортного податку нас позбавлено ресурсу для утримання внутрішньоміських доріг, а разом з ним і впливу на стан доріг у місті.

За даними Мінфіну у 2011 році на поточний ремонт доріг ми зможемо спрямувати надходження від збору за першу реєстрацію транспортного засобу, які очікуються в 5 разів меншими, ніж наші видатки на ці цілі у 2009 році. Решту 4/5 необхідних коштів нам пропонують взяти з невикористаних надходжень транспортного податку за 2010 рік. А що будемо робити у 2012 році?» [1].

На засіданні виконавчого комітету Сумської міської ради був схвалений та переданий на розгляд Сумської міської ради звіт про виконання міського бюджету за I квартал 2011 року, відповідно до якого власниками транспортних засобів до міського бюджету перераховано 654,7 тис. грн, що становить 223,7% до плану за розписом, та на 999,4 тис. грн менше надходжень за січень - березень 2010 року [2].

За підсумками роботи Державної податкової адміністрації у Харківській області щодо надходжень платежів до бюджетів усіх рівнів у січні - квітні 2011 року, від 25.05.2011 р. складову наповнення місцевого бюджету (96,4 % загальних надходжень) утворюють 4 податки, по яких надходження у бюджет у січні 2011 року становлять: податок на доходи фізичних осіб - 209,5 млн грн, або 75,5%, плата за землю - 44,1 млн грн, або 15,9%, єдиний податок - 9,7 млн грн, або 3,5 %, збір за першу реєстрацію транспортного засобу - 4,0 млн грн, або 1,4%. В інформаційному повідомленні про бюджет міста Харкова на 2011 рік департамент бюджету і фінансів оприлюднює відомості про те, що, відповідно до Податкового кодексу України, з 01.01.2011 р. скасовується справляння податку з власників транспортних засобів, обсяги якого у 2010 році становили 56,5 млн грн, тоді як у 2011 році плануються надходження вказаного збору за остаточними розрахунками у сумі 5,6 млн грн [3].

Згідно зі ст. 103 Бюджетного кодексу України надання державою пільг, які зменшують доходи місцевих бюджетів, іпо не враховуються при визначенні міжбюджетних трансфертів, має супроводжуватися наданням додаткової дотації місцевим бюджетам на компенсацію відповідних витрат доходів місцевих бюджетів. Однак у наведеному нами прикладі мова йде не про встановлення пільг, а про заміну податку аналогічним збором. Тому розраховувати місцевим бюджетам на додаткові дотації немає сенсу. Фактично у 2011 році такі трансферти отримують лише місцеві бюджети, що задіяні у програмі фінансування Євро-2012.

На наш погляд, місцевим бюджетам доцільно не розраховувати на щорічні дотації з Державного бюджету на будівництво автошляхів, необхідно скористатися досвідом розвинених країн, запропонувавши на законодавчому рівні одну із моделей їх фінансування: щорічний податок, реєстраційний збір, податок на паливо чи комбінований варіант.

Так, будівництво доріг у США фінансується за рахунок податків на пальне. Уперше така система фінансування дорожнього будівництва була введена ще у 1919 році у штаті Орегон. Таким чином, з кожних проданих 4 л бензину федеральний дорожній фонд отримує 2,5 цента. Аналогічні місцеві податки на бензин мають і штати США. Саме за рахунок місцевих податків будуються автошляхи у кожному штаті. Так, в Орегоні галон (3,78 л) бензину дає казні 0,24 \$. Однак останнім часом надходження до бюджетів значно знизилися за рахунок популярності у США економічних «малолітражних» автомобілів [4].

Список використаної літератури

1. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://meria.sumy.ua/ua/archive/newsmunicipal/2011/05/11/budget_vikonan_04_201_lzvit
  2. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.dpa.kharkov.ua/page_1.php?topic=arh_201_lanaliz
  3. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.city.kharkov.ua/uk/document/informatsiyne-povidomlennya-pro-byudzhhet-mista-harkova-na-2011-rik-42947.html>
- [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.miri2.ru/artic1es/so_vety/275.php